

Сергій Жадан

СПИСОК КОРАБЛІВ

Нові вірші, 2018–2019

Картини Катерини Косьяненко

MERIDIAN CZERNOWITZ
2020

I

+ + +

Ви готові?

Душі лісових птахів зіштовхуються в повітрі.
Час наслухати ніч, торкатись невидимих крил.
Ви готові зійти на опівнічній платформі
й підхопити цю давню мелодію?
Грифель у дитячих руках проводить лінію дихання,
лінію, за яку не заступить вогонь.
Бути разом, триматися світла,
триматися разом посеред крил,
які на щось у цьому повітрі опирались,
щось вихоплювали з нього, пружинили,
прорізали світло в картонних коробках весни.

Ви готові
читати вголос так пристрасно,
ніби цілуєтесь із власним видихом,
ніби освідчуєтесь кисневі своєї країни?
Ви готові говорити так, ніби саме від ваших слів
залежить майбутнє цивілізації?
Готові говорити про вечір так,
як говорять про смерть в операційній?

Балансувати на межі вугільної радості,
виходити за окреслене коло на лікарняному
подвір'ї. Ви готові?

Хапатися за крило, вихоплене з простирادل
світанку. Ви готові?
Вкладати пальці в рани морожених яловичих туш,
відчувати серцебиття міста на вечірніх перехрестях.

Спів, яким заливають гіпсові форми голосу.
Спів, що наповнює поштові скриньки легень
кореспонденцією вітру.
Спів, що ламає хлібину мови,
годоючи ранок житнім присмаком псалма.

Всі, хто виявився достатньо сильним,
аби протистояти темряві,
всі, хто став під знамена співання опівнічної пори, —
так ми видихаємо нашу свободу:
тютюновим димом у прозоре склепіння ранку,
так проступають лики запалень
на вітражах легень.
Так ми оспівуємо полеглих у золотому піску надвечір'я.
Звучання — й нічого більше.
Радість і довгий тривалий вечір, як голос,
як дихання,
збите співом і поцілунками.

+ + +

Сходитись і говорити — почнімо з найтяжчого.
Почнімо цей шал вживання у ніч,
яка проступає вугіллям на простирадлах.

Ріка, ніби скинута через голову сукня,
ще пам'ятає тепло,
ще озивається на серцебиття,
ближче до ранку, коли постає
збита поетика втоми.

Ось ми — викричані в цю ніч,
вигорілі на сонці, наче кераміка.
З мовою, схожою на пташиний клекіт.
З голосами, мов у тварин, що перегукуються,
дивлячись, як зусібіч приступає пожежа.

Сходяться люди задиханого прикордоння.
Сходяться різники, чиї пальці стягує
кров, мов канцелярське чорнило.
Сходяться вічні погоничі, несучи за собою
великодній дух бійні.

Книги, що пахнуть травною і молоком.
Ікони, друковані в типографії
разом із маніфестами футуристів.

Нюшать звірі солодку мову світанку.
Вчать правопис червневих туманів,
серед яких ховаються їхні вбивці.

Почнімо ходу зеленою пусткою,
присмерковою батьківщиною,
почнімо гін жертвовної звірини крізь
хорове розспівування пшениці.
Почнімо всі, хто бачив,
як ховаються в полі вальдшнепи душ,
хто заходив у воду,
щоби засмагою пройняти її
крижану тривожність.

Почнімо з найтяжчого — зі співу й гасіння вогню,
який підступає з ночі.

Почнімо із шепотіння імен,
виплітаймо разом цю лексику смерті.

Стояти і говорити про ніч.
Стояти і наслухати з туману
голоси пастухів,
що оспівують кожную
загублену душу.

+ + +

Царство небесне, — говорять вони про життя.
Про хатній побут, про час,
який їм відпущено на любов.

Царство небесне, — називають вони
свій споконвічний світ, дитячу печаль,
що сковує мову відважних.

Царство небесне — це дишуть тварини в стайнях,
це надивляються за зорею мудрі птахи,
майже члени родини,
яких і заб'ють на родинні свята.

Головне у житті —
перемогти страх перед зимою, побачити
мудрість в опаданні снігів, піймати ритм рухливої
темряви, яка неодмінно скінчиться відлигою.

Гін високого неба над низинами —
царство небесне, протоптане
жіночим взуттям у синіх заметах,
царство небесне в підручниках,
принесених школярами зі школи,
мов хліби із пекарні.

Лише співає домашня птиця,
вітаючи власний відхід.
Співає птиця, холонучи серцем
посеред великого переходу зими.

Нам усім, ніби терновим винам, доходити любові
до цієї землі, до нашого царства,
над яким формується голосовий апарат
горизонту.

Тривожна віра порубіжних народів —
бажати царства небесного своїм померлим,
особливо тим із них, хто ні в що не вірив:

значити їхній відхід пташиним співом,
відпускати їх у глибокі сніги, ніби в море,
в човнах, вантажених
гірким слобожанським терном...

...Мій тато помер 4 січня.
Того дня йшов сильний густий сніг.
Якийсь час вони йшли
один одному
назустріч.